

ефективного встановлення партнерських відносин «викладач-студент» у навчально-виховному процесі доцільно звернути увагу, *по-перше*, на необхідність поглибленого розв'язання і самовдосконалення викладача у напрямі вивчення культури та мовлення сучасних студентів.

Як відомо, їхній соціолект являє собою зумовлений лекс національної мови, який формується під впливом соціокультурних факторів на базі соціально-психологічної спільності людей певного віку та визначається особливостями мовлення, типовими для всіх чи більшості його носіїв. Це своєрідна лінійність на субкультура студентів, у якій знайшли своє відображення норми та цінності, що домінують у молодіжному середовищі та є орієнтирами для їхньої вербальної і невербальної поведінки. Особливості соціолекту студентів як повноцінної то засобу внутрішньогрупового спілкування виявляють себе на фонетичному (артикуляційна модифікація слів), лексичному (лексико-семантичні нововведення, ненормативна лексика різних ступенів стилістичної зниженості) та граматичному (відхилення від норм кодифікованої граматики) рівнях, а його ядро формують лексичні та фразеологічні одиниці, вигадані самими підлітками або запозичені ними з жаргонів інших молодіжних субкультур, більшість із яких є прозумілими тільки носіям соціолекту та вказують на віко-групову належність мовця. Соціолект студентів є досить непомітним. Тривалість його існування у певному складі становить від 5 до 10 років, тоді як застарілий відходить у стан неможливого, «мови старих» тощо. Це має стимулювати викладачів до постійного вивчення культури та мовлення сучасних вітчизняних студентів та студентів країни, мова яких вивчається, оскільки дозволять викладачу через соціолект навчати краще розуміти їх, більш прозуміло викладати власні думки, заохотити вітчизняних студентів до вивчення іноземних мов через озайомлення зі студентським соціолектом відповідних країн та, найголовніше, сформулювати у студентів іншомовну комунікативну культуру, оскільки тільки комунікативно орієнтоване викладання іноземних мов може одночасно дати студентам практичні знання граматики та лексики мови, що вивчається, і розвинути у них розуміння того, як відповідна мова правильно використовується для спілкування, забезпечити умови для усвідомлення її мовного стилю тощо.

По-друге, у знанні викладачем-філологом іноземної мови як спеціальності студентів та української ватоме місце посідає знання їхнього професійного соціолекту, тобто лексу національної мови, який формується під впливом соціокультурних факторів на базі професійної спільності людей та визначається особливостями мовлення, типовими для всіх чи більшості його носіїв. Однак, цей соціолект є відносно стабільним і збагачується здебільшого за рахунок виникнення нових реалій – технологій, пристроїв, механізмів, устаткування. Доцільно зазначити, що найбільш інтенсивне виникнення професійних соціолектів відбувається у галузі інформаційних технологій, де вони переходять переважно з англійської до інших мов, однак, не омине й інші галузі. Оскільки більшість нових фахових термінів та соціолектів технічного напрямку виникає в інозе-

мних мовах, саме викладач іноземних мов ВТНЗ має швидко підхоплювати їх для озброєння вітчизняних студентів.

Висновок. По завершенні періоду професійної адаптації викладач іноземних мов ВТНЗ за жодних обставин не може «замерти» у фаховому розвитку. Він має постійно, по-перше, приділяти особливу увагу вивченню культури та мовлення сучасних студентів країни, мова якої вивчається, та нашій країні, зокрема студентського соціолекту через мінімальність останнього та для формування іншомовної комунікативної культури студентів; по-друге, оволодівати новими філологічними знаннями за фахом студентів, яким викладається іноземна мова, тобто професійним соціолектом, чітко відслідковуючи тенденції змін у культурі та мовленні представників певних професій, аби йти у ногу з часом і озброювати студентів необхідними знаннями.

Література:

1. Абсальмова Я.В. Професійна адаптація молодих викладачів іноземної мови до роботи у вищих технічних навчальних закладах: дис. ... кандидатка пед. наук: 13.00.04 / Абсальмова Яна Валерівна. – К., 2005. – 206 с.

Ульянова В.С.

Комунікативний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
Харківської області ради

ПОНЯТТЯ «ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ» ЗА УМОВ «ОСОБИСТІСНО ОРІЄНТОВАНОЇ ОСВІТИ»

Сьогодні і в найближчій перспективі найбільш прогресивними є системний, синергетичний, прогностичний, особистісно-орієнтований, підходи до освіти. Однак, і при їх застосуванні у розумінні особистості є істотні відмінності. Ці відмінності зумовлюються перш за все тим, як розуміється особистість. У психології та педагогії сьогодні існує безліч визначень суті поняття «особистість», у межах нашого дослідження наведемо лише деякі з них (див табл.).

Отже, при застарілому і загальнопоширеному в педагогії і педагогічній психології розумінні особистості, людини як суб'єкту професійної діяльності і як особистості, виявляються розділеннями. Внаслідок цього, при визначенні дії педагогічної освіти поділяють особистісні та педагогічні якості. Але кожного разу, коли називають той чи інший склад професійно значущих особистісних якостей педагога, виникає питання: чому виділяють саме ці якості? На таке питання немає переконливої відповіді.